26/05/2021

Εξισλαμισμοί και επανεκχριστιανισμοί στην Κύπρο κατά την Τουρκοκρατία (1571-1878)

Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Κύκκου και Τηλλυρίας

Του Κωστή Κοκκινόφτα από το Κέντρο Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου

Οι δύσκολες συνθήκες ζωής, η δυσβάστακτη φορολογία, η ανυπαρξία σχολείων και η φτώχεια και εξαθλίωση οδήγησαν πολλούς από τους κατοίκους της Κύπρου των χρόνων της Τουρκοκρατίας να προσχωρήσουν στον Ισλαμισμό για να μπορέσουν να επιβιώσουν. Βέβαια δεν υπήρχε ειδικός μουσουλμανικός νόμος ή διάταγμα, που να επιβάλλει στους Χριστιανούς την αποδοχή του Ισλάμ. Το Κοράνι άλλωστε συνιστούσε την ανεκτική στάση έναντί τους, όταν αυτοί υποτάσσονταν και ζούσαν ειρηνικά, πολιτική που υιοθέτησε το Οθωμανικό κράτος. Η αρχή αυτή εκφράστηκε από την Υψηλή Πύλη και κατά την έκδοση των βερατίων των Κυπρίων Αρχιεπισκόπων του 19ου αιώνα Δαμασκηνού (1824-1827), Κυρίλλου Α΄ (1849-1854) και Σωφρονίου Γ΄ (1865-1900), όπου υπήρχε σχετική διάταξη, που απαγόρευε τον εξισλαμισμό με τη βία. Παρ’ όλα αυτά οι εξισλαμισμοί γίνονταν κατά καιρούς, είτε ως αποτέλεσμα βίαιων και αυθαίρετων πράξεων εκ μέρους των κατακτητών, είτε με έμμεσο εξαναγκασμό, αφού όσοι προσχωρούσαν στο Ισλάμ απολάμβαναν τα δικαιώματα των Μουσουλμάνων υπηκόων του σουλτάνου και απαλλάσσονταν από

τον ειδικό κεφαλικό φόρο, που καταβαλλόταν από τους μη Μουσουλμάνους υποτελείς.

Σε αρκετές περιπτώσεις η προσχώρηση στη νέα θρησκεία ήταν εικονική και οι εξισλαμισθέντες, ενώ δήλωναν στα φανερά πίστη στον Μωάμεθ, στα κρυφά παρέμεναν Χριστιανοί. Το φαινόμενο αυτό παρατηρήθηκε από τα πρώτα χρόνια της εμφάνισης των Σελτζούκων στη Μικρά Ασία και αμέσως μετά τη μάχη του Μαντζικέρτ, το 1071, και εντάθηκε σταδιακά, ιδίως μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης, το 1453. Έχει δε μελετηθεί από πολλούς συγγραφείς, που δημοσίευσαν αξιόλογες εργασίες για την ιστορική του διάσταση και εξέλιξη, είτε σε αυτοτελείς εκδόσεις, είτε σε διάφορα έντυπα, όπως για τις περιοχές της Μικράς Ασίας, του Πόντου, της Ηπείρου, της Κρήτης, της Πελοποννήσου και της Κύπρου. Το ίδιο συνέβη και στον χώρο της λογοτεχνίας, όπου με συγκινητικές διηγήσεις καταγράφηκαν πολλές σχετικές ιστορίες, που διασώθηκαν ανάμεσα στους παλαιοτέρους.

Διαβάστε ολόκληρο το κείμενο εδώ…